

GD pluimveedierenarts Teun Fabri:

Geen bacterie maar een virus

Ondanks de intensieve inspanning van de sector blijkt uit de monitoringgegevens van de GD dat het aantal digestiestoornissen is **toegenomen**. Zo bleek uit de data van de dierenartsenpraktijken (GPN en VMP) dat in 2008 meer dan 50% van de medicinale behandelingen in de vleeskuikenhouderij gericht was op de bestrijding van (secundaire) bacteriële darmproblemen. Het terugdringen van het antibioticagebruik zal dan ook voor een groot deel moeten komen uit de **preventie en een andere aanpak** van darminfecties. Het is een van de belangrijkste onderzoeksvoorstellen in de onderzoeksnotitie "Antibiotica: gebruik en resistentie" die de GD in opdracht van het PPE heeft opgesteld.

Uit histologisch darmonderzoek door de GD was al gebleken dat de gevonden afwijkingen veel overeenkomst vertoonden met afwijkingen die door **darmvirussen** worden veroorzaakt en niet door bacteriën. Van de darmvirussen is bekend dat er per virus specifieke afwijkingen in de darm optreden. Afhankelijk van de schade door een darmvirus kan in de toekomst gedacht worden aan vaccinaties of mogelijk kunnen de negatieve effecten van zo'n virusinfectie voor een deel ondervangen worden door aanpassingen of toevoegingen in het voer. Om tot duidelijke uitspraken en adviezen te komen, zijn de volgende punten van belang:

Op de eerste plaats moet het **aantonen van de darmvirussen** worden verbeterd. Voor een aantal darmvirussen heeft de GD testen beschikbaar, maar voor andere virussen (Astro- en Rotavirussen) moeten nog testen praktijkrijp gemaakt worden. Tot nu toe heeft de GD het onderzoek op deze virussen in het buitenland laten uitvoeren. Van 12 koppels zijn de resultaten bekend: in de meeste gevallen zijn één of meerdere typen Rotavirussen aanwezig bij de darmproblemen. In enkele gevallen zijn Astro-virussen aangetoond.

Op de tweede plaats moet worden onderzocht op **hoeveel bedrijven deze darmvirussen voorkomen**. Van de 700 bedrijven met vleeskuikens in Nederland hebben we nu resultaten van 12 koppels. De aanwezigheid van deze virussen kan het topje van de ijsberg zijn. We moeten dus breder gaan kijken en antwoord vinden op de vraag of dit vaker voorkomt of dat het om toeval gaat.

Op de derde plaats komt het **testen van voer en additieven** in een gestandaardiseerd infectiemodel. De huidige gegevens over voer zijn gebaseerd op modellen met gezonde kuikens, terwijl dieren met een darmstoornis duidelijk andere absorptie vertonen en andere behoeftes hebben. Hiervoor moet een gestandaardiseerd infectiemodel worden ontwikkeld. Een dergelijk model kan een antwoord geven op de vraag welke voersamenstellingen of welke additieven kunnen worden gebruikt om een secundaire dysbacteriose te voorkomen. Op basis van de huidige kennis zou het model bijvoorbeeld kunnen bestaan uit een gecombineerde toediening van twee darmvirussen (Astro en REO) en een coccidiosestam. Bestaande kennis over voeding kan met het model worden getoetst. De negatieve gevolgen van een virusinfectie op de bacteriële flora zou op deze wijze onderdrukt kunnen worden waardoor van antibioticagebruik geen toegevoegde waarde verwacht hoeft te worden.

Het lijkt erop dat we serieus rekening moeten houden met Rotavirussen en Astro-virussen bij maagdarmproblemen bij pluimvee. De GD is in ieder geval helemaal klaar voor het vervolgtraject, een andere aanpak van darmproblemen!

De monitoringsfunctie die de GD-afdeling Pluimvee in opdracht van LNV en PPE vervult, bestaat uit drie onderdelen: 1) Secties (pathologie). 2) Veekijker: een instrument waarmee de GD via telefoon, bedrijfsbezoeken en overleggen vragen en informatie over gezondheidsproblemen bij pluimvee binnenkrijgt. 3) VMP: Veterinaire Monitoring Pluimvee. Via een internetapplicatie tussen dierenartspraktijken (VMP-deelnemers) en de GD worden data en ervaringen over gezondheidsproblemen, vaccinaties en behandelingen uitgewisseld.